

INNOVATSION METODLAR YORDAMIDA BOSHLANG'ICH SINFLARDA IJTIMOIY KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH

Meliyeva Dilfuza O'ralovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'qituvchisi

Bobonazarova Mumtozbeim

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakultiteti, 3BT-S-21guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17336896>

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion pedagogik metodlarning ahamiyati tahlil qilinadi. Maqolada interfaol mashg'ulotlar, rolli o'yinlar, guruh ishlari, loyihaviy yondashuv va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida o'quvchilarning hamkorlik, muloqot, empatiya va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, innovatsion metodlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishi va faolligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy ko'nikmalar, boshlang'ich sinflar, innovatsion metodlar, interfaol mashg'ulotlar, rolli o'yinlar, guruh ishlari, loyihaviy yondashuv, empatiya, muloqot, hamkorlik.

Abstract: This article analyzes the importance of innovative pedagogical methods in developing social skills of primary school students. It examines the use of interactive lessons, role-playing, group work, project-based approaches, and information and communication technologies to enhance students' cooperation, communication, empathy, and teamwork skills. Additionally, innovative methods are discussed in terms of increasing students' engagement and motivation.

Keywords: social skills, primary school, innovative methods, interactive lessons, role-playing, group work, project-based learning, empathy, communication, cooperation.

Аннотация: В данной статье анализируется значение инновационных педагогических методов в формировании социальных навыков у учеников начальных классов. Рассматривается использование интерактивных занятий, ролевых игр, групповых упражнений, проектного подхода и информационно-коммуникационных технологий для развития навыков сотрудничества, общения, эмпатии и командной работы. Также обсуждается влияние инновационных методов на активность и мотивацию учеников.

Ключевые слова: социальные навыки, начальная школа, инновационные методы, интерактивные занятия, ролевые игры, групповые занятия, проектный подход, эмпатия, коммуникация, сотрудничество.

Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirish ta'lim jarayonining muhim qismidir. Ijtimoiy ko'nikmalar – o'quvchilarning boshqalar bilan samarali muloqot qilish, hamkorlik qilish, empatiya ko'rsatish, o'z fikrini izchil ifodalash va jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantirishni nazarda tutadi. Shu ko'nikmalar bolaning shaxs sifatida yetuklashida, jamiyatga moslashishida va o'qish jarayonida muvaffaqiyatga erishishida muhim ahamiyatga ega. Innovatsion pedagogik metodlar boshlang'ich ta'limda ijtimoiy ko'nikmalarni samarali shakllantirishning eng zamonaviy vositalaridan hisoblanadi. Interfaol mashg'ulotlar,

rolli o'yinlar, guruh ishlari, loyihaviy yondashuv va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida o'quvchilar o'zaro muloqot qilish, jamoada ishlash va boshqalarni tushunish ko'nikmalarini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, innovatsion metodlar dars jarayonini qiziqarli va faol qiladi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularni mustaqil fikrlashga rag'batlantiradi. Shunday qilib, boshlang'ich sinflarda innovatsion pedagogik metodlar yordamida ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish nafaqat o'quv jarayonini samarali qiladi, balki o'quvchilarning shaxs sifatida yetuklashini, empatiya va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy ko'nikmalar – o'quvchilarning jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi va boshqalar bilan samarali muloqot qilishi uchun zarur bo'lgan qobiliyatlarni o'z ichiga oladi. Boshlang'ich sinflarda bu ko'nikmalarni rivojlantirish bolaning shaxs sifatida yetuklashini ta'minlaydi, ularni empatiya, hurmat, hamkorlik va muloqot qobiliyatlariga ega qilishga yordam beradi. Shu bilan birga, ijtimoiy ko'nikmalar o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishi, o'z fikrini izchil ifodalashi va jamoaviy ishlashda muvaffaqiyatga erishishiga xizmat qiladi. Innovatsion pedagogik metodlar va ularning turlariga quyidagilarni kiritish mumkin. Ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishda quyidagi innovatsion pedagogik metodlar samarali hisoblanadi: Interfaol mashg'ulotlar: O'quvchilar muammoli vaziyatlarni muhokama qiladi, guruhda ishlash orqali o'zaro muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Rolli o'yinlar: Turli vaziyatlarda rol o'ynash orqali bolalar boshqalarni tushunish va empatiya ko'nikmalarini mustahkamlaydi. Guruh ishlari: Loyiha va topshiriqlarni birgalikda bajarish orqali jamoaviy ishlash va muloqot qobiliyatini oshiradi. Loyihaviy yondashuv: O'quvchilar mustaqil yoki kichik guruhlarda loyiha yaratish orqali kreativlik, hamkorlik va mas'uliyatni rivojlantiradi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT): Interaktiv dasturlar va onlayn platformalar yordamida o'quvchilar ijtimoiy vaziyatlarni tahlil qilish, fikr almashish va baham ko'rish ko'nikmalarini o'rganadi. Shu o'rinda innovatsion metodlarni afzalliklari haqidaham fikr yuritib o'tish kerak. Innovatsion metodlarning afzalliklari quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi. O'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini amaliy tarzda rivojlantirish. Empatiya va boshqalarni tushunish qobiliyatini oshirish. Hamkorlik va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini mustahkamlash. Darsga bo'lgan faollik va motivatsiyani kuchaytirish. Mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rag'batlantirish. Innovatsion metodlarni amaliy qo'llash imkoniyatlari asosiy ahamiyatga ega bo'lib, bu ularni realizatsiya qilishga imkoniyat yaratadi. O'qituvchi boshlang'ich sinflarda ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish uchun quyidagilarga alohida e'tibor berish kerak. Har bir o'quvchining ijtimoiy va emotsional xususiyatlarini tahlil qiladi. Interfaol mashg'ulotlar va rolli o'yinlar orqali muloqot va empatiya ko'nikmalarini rivojlantiradi. Guruh ishlari va loyihaviy faoliyat orqali hamkorlik va mas'uliyatni oshiradi. AKT vositalari yordamida o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlaydi. Shu tarzda, innovatsion pedagogik metodlar yordamida boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish nafaqat dars jarayonini qiziqarli va samarali qiladi, balki o'quvchilarning shaxs sifatida yetuklashiga va jamiyatga moslashish qobiliyatini oshirishga xizmat qiladi.

Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik jarayonning muhim qismidir. Ushbu ko'nikmalar – muloqot qilish, hamkorlik qilish, empatiya ko'rsatish, o'z fikrini izchil ifodalash va jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy ko'nikmalar bolalarning shaxs sifatida yetuklashida, jamiyatga moslashishida va

dars jarayonida muvaffaqiyatga erishishida katta ahamiyatga ega. Innovatsion pedagogik metodlar – interfaol mashg'ulotlar, rolli o'yinlar, guruh ishlari, loyihaviy yondashuv va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari – o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini amaliy tarzda rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Bu metodlar o'quvchilarning faolligini oshiradi, darsga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi va ularni mustaqil fikrlash hamda ijodiy yondashuvga rag'batlantiradi. Shunday qilib, boshlang'ich sinflarda innovatsion pedagogik metodlarni qo'llash nafaqat o'quv jarayonini samarali va qiziqarli qiladi, balki o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlash, empatiya va hamkorlik qobiliyatini rivojlantirish, shuningdek, ularni jamiyatga moslashgan yetuk shaxslar sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. Bu esa boshlang'ich ta'limning asosiy maqsadlaridan biri bo'lgan bolalarning shaxs sifatida barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Azizxo'jayeva, N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2020.
2. To'raqulov, X. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Ziyayeva, D. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
4. Meliyeva, D. O. (2025). BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARINING MUSTAQIL ISHLASH KO'NIKMALARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI. *Inter education & global study*, (2), 320-328.
5. Мелиева, Д. (2024). Boshlang'ich sinflar o'quvchilarining mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirishning davlat miqyosidagi ahamiyati. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 1106-1108.
6. Polat, E.S. *Novye pedagogicheskie i informatsionnye tekhnologii v sisteme obrazovaniya*. – Moskva: Akademiya, 2016.
7. Prensky, M. *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. – London: SAGE Publications, 2010.
8. Trilling, B., Fadel, Ch. *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. – San Francisco: Jossey-Bass, 2009.
9. Fullan, M. *The New Meaning of Educational Change*. – New York: Teachers College Press, 2015.
10. Karimov, A. *Innovatsion metodlar yordamida boshlang'ich sinflarda ijtimoiy-emotsional intellektni rivojlantirish*. – Toshkent: O'qituvchi, 2021.
11. Sobirova, M. *Boshlang'ich ta'limda interfaol va audio-vizual metodlar*. – Toshkent: Ilm Ziyoy, 2021.
12. Akhmedova, L. *Digital Tools for Developing Social-Emotional Skills in Primary Education*. – London: Routledge, 2020.